

[Patursson.]

tale det færøske Vejvæsens finansielle Paa-krav, men da jeg for en Tid siden omtalte denne Sag nok saa udførligt i dette høje Ting, skal jeg her søge at fatte mig i Korthed. Man faar en levende Forestilling om, hvorfor det færøske Vejvæsen fuldstændig har staaet i Stampe lige til den allersidste Tid, naar man bliver gjort bekendt med den forfærdende Uforstand i Henseende til de færøske Vejanlægs Muligheder og almene Betydning, der har gjort sig gældende hos Flertallet af de Politikere og Administrationer, der i en 60-aarig Periode, fra 1850 til 1910, har haft Førerskabet i færøsk Politik og Administration. Det maa være mig tilladt til Begrundelse af denne min Bemærkning at anføre følgende: Ifølge Folketingstidenden for 1851—52, Sp. 1061, foreslog Færøernes daværende Folketingsmand Winter, at der ansattes Vejbetjente omkring i de færøske Bygder. Hertil svarede Indenrigsministeren, hvorunder Færøerne den Gang sorterede:

„Jeg vil spørge ham, om han virkelig tror, at der nogen Sinde kan komme et saadant Vejvæsen paa Færøerne, at der for alle Øerne tilsammen kan blive Brug for en eneste Vejbetjent.“

Vi Færinger var den Gang ude af Raadighed over vort eget Bo, vi laa bundne i Monopolhandelens Lænker, Lagtinget var nedlagt. En Ministers eller en Amtmands Ord var Lov; naar en Minister sagde, at det var umuligt at bygge Veje for Færøerne, saa var det selvfølgelig umuligt! Under Behandlingen af Loven om den færøske Hvalfangst i Rigsdagssamlingen 1894—95 blev bl. a. drøftet Spørgsmaalet om, hvilken Del der skulde tilfalde Færøerne af den i Lovforslaget foreslaaede offentlige Afgift af Fangsten. I det andet høje Ting — se Folketingstidende for 1894—95, Sp. 3128 — fremsætter den færøske Folketingsmand Thomsen det Ønske, at hele Afgiften skulde tilflyde Lagtingets økonomiske Fond, hvis Opgave er at yde Bidrag til Anlæg og Vedligeholdelse af Veje, Broer og Landingssteder. Hertil svarede saa Justitsministeren — nu var Færingerne kommet til at sortere under Justitsministeren: „Jeg vil ikke kunne gaa ind paa et saadant Forslag“, og Grunden angiver Ministeren at være den, at

„økonomisk Fond med den foreslaaede Afgift af 1 000 Kr. formentlig derved vil blive i Stand til at afholde sine sædvanlige Udgifter.“

Forstaaelsen hos Færøernes egen Minister var altsaa saa sent som i 1894—95 ikke kommet videre, end at han mente, at 1 000 Kr.

vilde være en tilstrækkelig Sum at anvende aarlig som Tilskud til Vejbygning, Brobygning og Havnebygning paa Færøerne.

Desværre maa vi indrømme, at ogsaa vore egne Repræsentanter, indsnævrede i Viden og Tankegang, som nogle af dem har været som Følge af de fortsatte traditionelle Anskuelser fra Monopolhandelens hundredaarige Stavnsbaand — Trold, vær dig selv nok, Færøerne er og vedbliver at være Færøerne, her er ingen Udvikling mulig — har bifaldet, hvad der i saa Henseender fra højere Steder, fra Regeringens og Amtmændenes Side, doceredes. Vi ser saaledes under den her omhandlede Sag, at den færøske Landstingsmand i dette høje Ting — se Landstingstidende for 1894—95, Sp. 906 — giver Justitsministeren sin Tilslutning, idet han udtaler, at

„man er derfor glad ved, at Regeringen har foreslaaet, at 1 000 Kr. af Afgiften skal gaa til Færø Amtets økonomiske Fond, som har den Opgave at yde Bidrag til Anlæg og Vedligeholdelse af Veje, Broer og Landingssteder.“

Selv erindrer jeg en samtidig, ret skarp Diskussion mellem en færøsk Kongsbonde og en færøsk Amtmand, hvilken sidste, trods den andens Protest, kategorisk afsluttede Diskussionen med: Det sker aldrig nogen Sinde, at man kommer til at køre paa Færøerne, her er det alt for stejlt.

Der indtraf ganske vist en Tid — det var under det første Venstreministerium i 1901 —, hvor man baade hernede og i Lagtinget begyndte at faa Forstaaelsen af, hvad der kunde og burde gøres for Ophjælpning af de færøske Kommunikationer, i særlig Grad Vejvæsenet. Saa langt kom man den Gang, at den første færøske Vejplan blev udarbejdet. Men desværre, dette Lysglimt fortabte sig hurtigt, idet de Ledere, der senere traadt til i færøsk Politik, faldt tilbage til den tidligere administrative Anskuelse, at paa Færøerne var det for kostbart at bygge Veje, og paa Færøerne vilde Køreveje ikke komme til at faa nogen Betydning. Typisk herfor er en Udtalelse i Lagtinget af en Politiker, der fra 1906 og frem igennem Aarene tog Førerskabet i færøsk Politik. Han udtalte i 1905 den 19. September under Behandlingen af den færøske Vejsag — se Lagtingets Forhandlinger for samme Aar S. 211 —:

„En Hovedfejl er det, naar han“ — den daværende færøske Folketingsmand Patursson —

„mener, at Kørevejene vil blive Landkommunikationsveje heroppe. Det venter jeg ikke og haaber heller ikke,